

PROJEKT GRAĐANSKIH PRAVA Civil Rights Project SISAK

URED PUČKOG PRAVOBRANITELJA

n/r Tena Šimonović Einwalter

Savska cesta 41/3 (zgrada Zagrepčanke)

10 000 Zagreb

Klasa: 028-01/24-04/0039; urbroj: 506-02

Klasa: 028-01/24-04/0007; urbroj: 506-02

Klasa: 028-01/24-04/0042; urbroj:
506-02

IZVJEŠĆE za 2024.

I. DISKRIMINACIJA

1. Pojave i slučajevi diskriminacije

-PGP Sisak tijekom 2024.godine bilježi, kao i već dulji niz godina, relativno mali broj predmeta diskriminacije. PGP Sisak smatra da je i nadalje razlog tome nedovoljna informiranost građana te također i dalje prisutne posljedice razornog potresa na području Sisačko-moslavačke županije.

U 2024.godini PGP Sisak je zabilježio **21** predmeta diskriminacije, a u vezi kojih je podneseno **3 predstavke** i **12 pritužbi** Uredu Pučke pravobraniteljice, u ime stranaka. Problematika tj. konkretna pitanja radi kojih su se stranke prituživale na diskriminaciju su: obnova nakon potresa i postpotresna problematika, statusna pitanja među kojima je i primitak u hrvatsko državljanstvo, dugotrajni privremeni boravak, stambeno zbrinjavanje te deložacija pripadnika romske nacionalne manjine iz stanova u Zagrebu, itd.

Također ističemo da se još uvijek osjećaju posljedice razornog potresa od kraja 2020.godine, a to iz razloga jer još uvijek velik broj stradalnika nije dobio obnovu te imaju neka privremena

stambena rješenja. Dakle, posljedice potresa i dalje se negativno odražavaju na život stradalnika, njihovu egzistenciju zbog sporosti obnove privatnih kuća i stanova, a i zbog nedostatka stambenih jedinica. Primjećujemo da se grade stambene zgrade na području Siska i Petrinje kao i da je na području Siska i Petrinje obnovljeno dosta javnih zgrada.

Napominjemo da tijekom 2024.godine nismo imali niti zabilježili pokretanje sudskih postupaka u vezi diskriminacije.

2.Pojave nasilja nad starijim osobama i pritužbe vezano za isto

-PGP Sisak kontinuirano pruža pravnu pomoć starijim i nemoćnim osobama, kao posebno ranjivoj skupini društva. Prema našim podacima u 2024.godini pružena je pravna pomoć za **371 osobu** stariju od 60 godina. Starije osobe nam se obraćaju s raznim pitanjima, kao što su ovrhe, ugovori o dosmrtnom i doživotnom uzdržavanju, nasljeđivanje i raspoređivanje imovine za života (oporuke, darovanje) kao i radi problema sa sklapanjem ugovora putem telefona s raznim telekomunikacijskim kućama, a isto tako i radi mirovinskih i socijalnih prava.

Kao pozitivan primjer ističemo stranku **Z.Š. (28298)** iz Zagreba, koja sa suprugom stanuje u starim barakama-beskućnici, veoma bolesna, gotovo nepokretna. Istoj smo uspjeli riješiti pitanje upisa promjena u matičnim knjigama BiH, ishodovati sve dokumente iz BiH, te podnijeti zahtjev za putnu ispravu, a što joj je preduvjet za daljnje reguliranje stalnog boravka u RH, zatim državljanstva RH, a također i radi reguliranja prava na mirovinu.

Također kao pozitivan primjer ističemo primjer **S.Š. (26925)**, beskućnik iz Rijeke, a kojem smo 2023. uspjeli pomoći ishodovati putnu ispravu, isti je 2024.godine dobio privremeni boravak i ostvario pravo na starosnu mirovinu.

3.Sudski postupci u vezi diskriminacije, presude

-U 2024.godini nismo zabilježili niti jedan sudski postupak u vezi diskriminacije.

4.Istraživanja o pojavnosti diskriminacije i obiteljskog nasilja nad starijim osobama

-Tijekom 2024.g.nismo provodili detaljno istraživanje o pojavnosti diskriminacije nad starijim osobama i obiteljskog nasilja, ali smo izdavanjem i podjelom naše brošure „Opasnosti ugovornog uzdržavanja i nasilja nad starijim osobama“, nastojali podići razinu informiranosti starijih osoba o mogućim štetnostima ugovornog uzdržavanja, aktivno smanjiti broj zlouporaba u slučajevima ugovornog uzdržavanja te prevenirati nasilje nad starijim osobama i povećati kvalitetu njihovog života. Dakle, nastojali smo izdavanjem i podjelom brošure te održavanjem informativnih i edukativnih radionica, konutinuiranim pravnim savjetovanjem, preventivno djelovati na sve pojavnosti diskriminacije i nasilja na starijim osobama.

[Brošura – Opasnosti ugovornog uzdržavanja i nasilja nad starijim osobama | Projekt Građanskih Prava Sisak](#)

Tijekom 2024.god. uključili smo se u pravno savjetovanje starijih osoba vezano za sprečavanje obiteljskog nasilja nad starijim osobama kroz informativno-edukacijske posjete korisnicima programa Zaželi na području Općine Vojnić i Općine Topusko, udomiteljskim obiteljima, te kroz pravno savjetovanje u individualnim predmetima na području Općine Delnice i Dom Bidružica/Desinić.

5. Ciljane aktivnosti, vezano uz zadovoljavanje potreba ili zaštite osoba starije životne dobi i mladih

- Tijekom 2024. godine PGP Sisak je nastavio provoditi dvogodišnji projekt pod nazivom STAR – Stariji trebaju aktivno razmišljati!, a u suradnji s Građanskom inicijativom „Moj grad Sisak“, financiran sredstvima MRMSOSP. Projekt je usmjeren na unaprjeđenje kvalitete života starijih osoba, ublažavanje socijalne isključenosti, informiranje starije populacije o mogućnostima štetnog ugovaranja i podizanje razine svijesti šire javnosti o potrebama zaštite starijih osoba.

-Kroz kontinuirano i svakodnevno pružanje pravne pomoći tj. savjetovanje starijih osoba u našem uredu, putem besplatnog pravnog telefona te putem mobilnog tima ostvarena je izravna interakcija sa starijim osobama. Osim toga tiskali smo brošuru „Opasnosti ugovornog uzdržavanja i nasilja nad starijim osobama“, kojom smo utjecali na nivo informiranosti starijih osoba te djelovali preventivno u cilju smanjenja diskriminacije nad starijim osobama. Dodatno održali smo 2 edukativne radionice na temu „Opasnosti ugovornog uzdržavanja i nasilja nad starijim osobama“, jedna je održana 2.5.2024. u Karlovcu, a druga radionica je održana 15.11.2024. u Petrinji.

-Isto tako 17. prosinca 2024. god. održali smo interaktivnu radionicu pod nazivom Novi model: pravo na inkluzivni dodatak – tko i kako, gdje su nam se odazvale većinom osobe starije životne dobi, njih 25.

-Nakon naše i niza drugih inicijativa, usmjerenih na zagovaranje zakonskih promjena vezanim za ugovore o dosmrtnom i doživotnom uzdržavanju, došlo je do izmjene Zakona o obveznim odnosima (NN 155/2023), te su iste izmjene stupile na snagu 30.12.2023.g. Novost je da je kod Hrvatske javnobilježničke komore osnovan Registar ugovora o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju u koji se unose podaci o sklopljenim ugovorima, izmjenama istih, raskidu kao i prestanku obveze po tim ugovorima, što znači da će se moći provjeriti ima li neka osoba kao primatelj uzdržavanja već s nekim sklopljen ugovor o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju, a također propisano je da davatelj uzdržavanja može imati istodobno sklopljen ugovor s najviše tri osobe. Osim toga važna izmjena je i to da ako je predmet ugovora nekretnina, onda se na istoj u korist primatelja uzdržavanja osniva služnost stanovanja, osim ako on izjavi da to ne želi. Izmjene su svakako dobro došle no, kao nedostatak navodimo što se iste primjenjuju samo na ugovore sklopljene od 30.12.2023.g., a uz to uvid u registar sklopljenih ugovora može izvršiti samo sud, javni bilježnici, Hrvatski zavod za socijalni rad i nadležna državna odvjetništva, a za upis podataka u registar plaća se naknada od 20,00 EUR.

-U veljači na svojoj službenoj web stranici objavili smo i Blog:

[ŠTO NAM DONOSE IZMJENE I DOPUNE ZAKONA O OBVEZNIM ODNOSIMA, TE ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU KOD UGOVORNOG UZDRŽAVANJA?!? | Projekt Građanskih Prava Sisak](#)

Tijekom 2025. god. planiramo pokrenuti zagovaračku aktivnost vezano za izmjene i dopune Pravilnika o registru ugovora o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju /NN 56/2024/.

- Određeni broj starijih osoba se obratio i radi pokretanja sudskog izvanparničnog postupka utvrđivanja izvanbračne zajednice, a radi ostvarivanja prava na dio obiteljske mirovine iza pok. supružnika. Radi se o osobama koje imaju neku od svojih mirovina, a od 1.1.2023. su po izmjenama Zakona o mirovinskom osiguranju dobile mogućnost ostvarenja prava na dio obiteljske mirovine iza pok. supružnika (NN 119/2022), a sa supružnikom su živjele u izvanbračnoj zajednici. Tu se pojavio niz problema oko dokazivanja iste zajednice te smo u 10/2024. uputili jednu inicijativu Ministarstvu rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne

politike (u daljnjem tekstu: MRMSOSP), a radi usklađivanja Zakona o mirovinskom osiguranju i Obiteljskog zakona, na način da osobe koje su naslijedile izvanbračnog supružnika ne moraju radi mirovine dokazivati izvanbračnu zajednicu.

6. Jeste li tijekom 2024.g. provodili aktivnosti usmjerene na informiranje građana o izmjenama Zakona o obveznim odnosima, koje se odnose na ugovore o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju te na rizike sklapanja ugovora

-Tijekom 2024.godine smo kroz provedbu projekta STAR – Stariji trebaju aktivno razmišljati!, održali smo 2 radionice na temu „Opasnosti ugovornog uzdržavanja i nasilja nad starijim osobama“. Osim toga kontinuirano u našem uredu, putem besplatnog pravnog telefona 0800 200 098 kao i putem terenskih obilazaka (mobilni tim), pružamo pravnu pomoć i savjetujemo starije osobe te ujedno informiramo starije osobe, članove obitelji i druge dionike o zaštiti starijih osoba i potrebi sprečavanja nasilja nad istima. Dakle, na taj način želimo postići osnovni cilj navedenog projekta-ublažavanje socijalne isključenosti i uključivanje starijih osoba u život zajednice, kao i podizanje razine svijesti o pravima starijih osoba te općenito ublažavanje nasilja nad starijim osobama te informiranje o prednostima i manama sklapanja ugovora o dosmrtnom i doživotnom uzdržavanju, čime smo htjeli izravno utjecati na sprječavanje zloporabe navedenih ugovora.

Također smo pored informiranja zagovarali promjene u zakonskoj regulativni vezanoj za ugovore o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju, počevši od promjene naziva istih da bi to starijim osobama bilo jasnije, tražili smo kreiranje registra pružatelja ugovornog uzdržavanja kako bi se na samom početku mogla procijeniti opasnost za korisnike (npr. da li davatelj uzdržavanja ima više primatelja uzdržavanja i da li je za isto sposoban). Isto je rezultiralo izmjenama Zakona o obveznim odnosima (NN 155/2023).

Navedenom zakonskom izmjenom željelo se spriječiti pojavu „profesionalnih uzdržavatelja“ kojima je to nažalost postao biznis, a riječ je o najčešće koristoljubivim pojedincima koji su sklapali veći broj ugovora, a pri tome nisu ispunjavali ugovorne obveze kao davatelj uzdržavanja, već su cilj imali stjecanje vrijedne imovine na štetu primatelja uzdržavanja.

Važno je napomenuti kako nova odredba Zakona neće imati nikakav utjecaj na saniranje postojećih situacija u kojima davatelj uzdržavanja ima sklopljeno više od tri ugovora jer nova odredba primjenjuje se samo na novosklopljene ugovore tj. nakon stupanja na snagu izmjena i dopuna Zakona o obveznim odnosima.

Postavlja se pitanje da li nam to daje prostora da se davatelji uzdržavanja drugačije organiziraju, tj. stvaraju grupe povezanih pojedinaca/supružnika, braće, sestara, rođaka, osoba od povjerenja/ te kao grupa sklapaju veliki broj ugovora , a da se pri tome formalno pridržavaju zakonskog ograničenja.

7.Problemi s kojima se susreću stradalnici od potresa u postupcima obnove i stambenog zbrinjavanja nakon katastrofalnih potresa te kako vidite revitalizaciju pogođenih područja SMŽ?

-PGP Sisak je i tijekom 2024.godine pratio događanja i pomake postpotresne obnove i općenito iste problematike na području Sisačko-moslavačke županije (u daljnjem tekstu: SMŽ) te smo i nadalje ostali član Koordinacije humanitaraca SMŽ, koja je osnovana pri Crvenom križu.

-Tijekom 2024.godine došlo je do zatvaranja jedinog preostalog kontejnerskog naselja u Sisku, I.Fistrovića 2 te je većina stradalnika smještena u novo privremeno zamjensko naselje u Sisku, Zagrebačka 47 -mobilne kućice kod Pevexa te se u tom slučaju radi o stradalnicima bez vlastite imovine koji su do potresa živjeli u najmu gradskih ili privatnih stanova. Dio stradalnika (mali broj) smješten je privremeno u stanove fizičkih osoba te im država podmiruje troškove najma i režija (Odluka Vlade o financiranju najamnine za privremeno stambeno zbrinjavanje osoba čije su nekretnine oštećene odnosno uništene u potresima (NN 51/23). Osim toga za **2 obitelji** iz kontejnerskog naselja Sisak, zabilježili smo negativne odluke za ostvarivanje prava na stambeno zbrinjavanje (u daljnjem tekstu: STZB) jer je MPUGDI po službenoj dužnosti za takve stradalnike pokretalo postupke STZB. Prepreka stambenom zbrinjavanju je bila nedostatak dokumentacije, koju je trebalo pribaviti iz drugih zemalja EU i regije, te je iz tog razloga doneseno negativno rješenje. Radi se o obiteljima G.T. (28020) i S.N. (27634).

Osim toga zabilježili smo **1 pozitivan slučaj** stambenog zbrinjavanja za stranku S.Đ.(18218) iz Siska, a kojoj je rješenjem SMŽ, Odsjeka za stambeno zbrinjavanje od 1.3.2024.g.,utvrđeno pravo na stambeno zbrinjavanje davanjem u najam stambene jedinice u državnom vlasništvu, no, do realizacije istog STZB još uvijek nije došlo te smo pisali požurnicu MPUGDI. Po tumačenju MPUGDI nije moguće konačno realizirati utvrđeno pravo zbog nedostatka stambenih jedinica. Zabilježili smo i **1 pozitivan slučaj konstrukcijske obnove** za stranku M.L. /26745/ iz Vojnića koji je tijekom ožujka zaprimio Rješenje o pravu na obnovu, a obiteljska kuća obnavlja se sredstvima Državnog proračuna RH u visini od 100 %. - čl. 10 st. 3 Zakona o obnovi.

-PGP Sisak je u 9/2024.g. dao svoje komentare na e-savjetovanju vezano za Program mjera obnove zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije, no, na iako smo stavili **16 komentara**, od kojih su 2 djelomično prihvaćena, 1 primljen na znanje, a 13 nije prihvaćeno. Rok za davanje komentara je bio dosta kratak(15 dana), a obrazloženje za tako kratak rok je navod da je provedba obnove zgrada oštećenih potresima u interesu Republike Hrvatske i da se svi postupci obnove smatraju hitnima sukladno članku 3. Zakona o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije. Također, Vlada RH smatra da je predloženim izmjenama novi program povoljniji za korisnike prava na obnovu u odnosu na postojeći Program mjera zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije (NN 28/23), pa je u javnom je interesu da se isti počne što prije primjenjivati.

-Vidljivi su pomaci u obnovi javnih zgrada, npr. zgrade Općinskog suda u Petrinji, Doma kulture u Petrinji, te kompleksa bivšeg zatvora u Sisku, koji je pretvoren u Odgojno obrazovni i kulturni centar SMŽ kao i javna zgrada u Sisku (I.K.Sakcinskog) u kojoj su smješteni Razvojna agencija SI-MO-RA te Područni ured Ministarstva hrvatskih branitelja. Osim toga u Sisku je obnovljena i zgrada Doma zdravlja i zgrada u kojoj je otvoren Kulturno-povijesni centar SMŽ.

-Osim toga napominjemo da je završena izgradnja stambenih zgrada u Petrinji, ul.A.Turkulina, koje zgrade su djelomično useljene. U Sisku se još uvijek grade stambene zgrade i to na dvije lokacije (kod Konzuma u Željezari i u Petrinjskoj ulici). U Glini su izgrađene i useljene 4 višestambene zgrade, Runjaninova ulica. Sve napomenute zgrade građene sredstvima Operativnog programa Konkurentnost i kohezija, kojim je planirana izgradnja stambenih zgrada u Glini, Petrinji, Topuskom, Dvoru, Gvozdu i Sisku (36 zgrada od čega 20 u Sisku).

-PGP Sisak smatra da ima pomaka u popravcima i obnovi zgrada javne namjene, no, još uvijek kasni obnova privatnih kuća i stambenih zgrada odnosno privatnih stanova. Neke pozitivne promjene postoje, no, još uvijek oko nas ima dosta ruševnih i oštećenih objekata, tako da se slike potresa nalaze još uvijek oko nas.

-Vezano za revitalizaciju pogođenih područja SMŽ, ističemo da je jedina svijetla točka i pozitivan pomak izgradnja javnih zgrada koja još uvijek traje i vidljiva je i u Sisku i u Petrinji. No, osjetna je pojava smanjena broja stanovnika, ali vidljiv je i znatan priliv strane radne snage (strani radnici iz Nepala, Filipina, Indije, zatim s Kosova....). Ne vidimo neke bitnije pomake u oživljavanju ovog kraja, iako je ove godine Sisak povezan sa Zagrebom novom auto-cestom. Industrija u ovom kraju je sasvim „zamrla“, a glavne djelatnosti su uslužne kao npr. trgovine, manji ugostiteljski objekti kao i neki manji obrti. Poljoprivreda

- **Vezano za zapazanja o stanju ruralnih područja** odnosno o izazovima s kojima se susrećemo u radu s ovom populacijom napominjemo da su i nadalje, ključni problemi ove kategorije građana nedostupnost institucija zbog prometne udaljenosti i nepovezanosti s općinskim ili gradskim središtem, pa isti građani vrlo teško dolaze do zdravstvenih, socijalnih i ostalih ustanova i usluga. Stoga smo kroz naše kontakt točke (naše bivše područne urede ili kontakt osobe u gradskim i općinskim upravama-Hrvatska Kostajnica, Dvor, Vojnić, Gvozd, Topusko) organizirali pružanje pravne pomoći istim osobama.

Ovom odsječenosti ruralnih područja **najviše su pogođene starije osobe**, koje žive same i nemaju nikog tko bi ih obilazio i uzdržavao, ali isto tako i **osobe srednje životne dobi kao i mlađe osobe, pogođene kako posljedicama prometne nepovezanosti i odsječenosti, a k tome dodatno ih prate i posljedice potresa zbog kojih su im se dodatno pogoršali životni uvjeti. Također imamo i manji broj osoba koje su beskućnici.** Svakako su najranjivije skupine starije i nemoćne osobe, koje žive same u odsječenim ruralnim područjima, ali i ostale osjetljive kategorije stanovništva.

PGP Sisak se i tijekom **2024.** godine nastavio angažirati svoj rad na ruralnim područjima, u pružanju besplatne pravne pomoći ugroženim građanima. Dakle, i tijekom 2024.godine nastavili smo s pružanjem pravne i psihosocijalne pomoći, kako savjetovanjem u našem uredu, tako i putem besplatnog pravnog telefona 0800 200 098, a također i odlaskom na teren-obilazak kontejnerskih naselja te pojedinačni obilasci na adresi stranaka.

Što se tiče suradnje s JLRS i tijelima državne uprave, napominjemo da je ista suradnja korektna u smislu da se strankama izlazi maksimalno u susret pri rješavanju njihovih pitanja odnosno postoji volja istih ustanova, no, nedostatak sredstava, prometna izoliranost odnosno nemogućnost fizičkog dolaska stranaka u nadležne institucije, kada je to potrebno, uzrokuju uskraćivanje određenih prava.

Ističemo da je velik dio naših ruralnih mjesta oštećen razornim potresom krajem 2020.g., te da i nadalje pratimo proces popravaka kuća i drugu postpotresnu problematiku te zamjećujemo da nije došlo do značajnih pomaka oko obnove obiteljskih kuća, osim što je zamijećena obnova javnih institucija, a kao što smo već i ranije naveli.

8. Broj tražitelja međunarodne zaštite i osoba kojima je priznato pravo na međunarodnu zaštitu, koje su nam se obratile za pomoć i u vezi kojih problema.

-PGP Sisak je tijekom 2024.g. zabilježio postupanje u **28** predmeta, vezano uz postupak odobrenja **međunarodne zaštite**. Imali smo 3 zastupanja u postupku odobrenja međunarodne zaštite pri Upravnom sudu u Zagrebu, te jedno pravno savjetovanje u postupku ograničenja slobode kretanja. U vezi iste problematike nastavili smo suradnju s predstavnicima MUP-ovih Službi za nezakonite migracije i Službe za međunarodnu zaštitu, te s Prihvatištima i to s Prihvatnim centrom za strane u Ježevu te s Prihvatištem za tražitelje azila u Zagrebu.

-Imali smo u 2024.god. jedan Dublinski slučaj za stranku E.S. /28261/ iz Gvineje u kojem je prva zemlja ulaza Rumunjska gdje je državljanka Gvineje i zatražila azil, te je Rumunjska- HR poslala pismo prihvaćanja. Tražiteljica se protivila povratku iz razloga što su prihvatna jamstva bila više nego loša / uvjeti boravka u kampu u Rumunjskoj- neprimjereni, neadekvatno pružena zdravstvena zaštita što je rezultiralo nažalost pobačajem tražiteljice, te strah za sopstveni život/ , te je izrazila namjeru za spajanje obitelji iz humanitarnih razloga sa suprugom u Francuskoj, sukladno čl. 17 Dublinske uredbe /diskrecijska ocjena/. Uzele su se izjave u vidu suglasnosti oba supružnika, te je Služba za Dublin poslala Francuskoj zahtjev za prihvrat. Shodno čekanju odgovora od Francuske stalo se sa izdavanjem Rješenja o transferu tražiteljice u Rumunjsku. **Transfer u Francusku -spajanjem obitelji uspješno je okončan u rujnu 2024.god.**

-PGP Sisak od 1.3.2024.godine, u suradnji s Građanskom inicijativom "Moj grad Sisak" provodi dvogodišnji projekt, od 1.3.2024. do 28.2.2026., pod nazivom **DIDI**: dvosmjerna i dinamična integracija, koji se financira sredstvima Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike.

Projekt za osnovni cilj ima pružanje podrške u integraciji u zajednici osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom na području Sisačko moslavačke i Karlovačke županije.

U prvoj godini provedbe, najzastupljenija aktivnost je permanentna podrška i pravno/administrativna pomoć osobama s odobrenom međunarodnom zaštitom, kako neposredno kroz rad s korisnicima u uredskim prostorima PGP-a Sisak u Sisku i Karlovcu, putem info točaka na terenu, besplatnog info telefona, tako i putem terenskih posjeta korisnicima.

Projektom se planira u tijeku jedne godine provedbe organizirati dvije edukacijske radionice na temu promicanja razumijevanja i tolerancije prema osobama s odobrenom međunarodnom zaštitom u obrazovnim ustanovama, te dvije radionice o načinima boljeg konkuriranja na tržištu rada, pisanju životopisa, korištenju online alata za pronalazak zaposlenja /društvene mreže, online platforme/ i slično.

Dodatni tipovi aktivnosti koje se provode u projektu su druženja s korisnicima u svrhu emocionalnog osnaživanja i podjele paketa podrške, kao i izrada info letka relevantnog sadržaja za korisnike.

PGP Sisak je tijekom 2024. godine proveo dvije radionice i to, prvu radionicu u svrhu emocionalnog osnaživanja korisnika projekta „DIDI“ i to kao zajedničko druženje u 6/2024.godine, a drugu radionicu u 11/2024.g. pod nazivom „Priprema za tržište rada“.

-Osim toga PGP Sisak je član Koordinacije za integraciju na nacionalnom nivou, a također i član Lokalne koordinacije za integraciju SMŽ.

9.Jesu li nam se obraćale i u kojim područjima osobe koje u RH borave temeljem dozvole za boravak i rad (tzv.strani radnici), te preporuke koje mogu unaprijediti postojeći sustav.

-PGP Sisak nije zabilježio ovakve predmete, osim što smo asistirali za nekoliko stranih radnika s Kosova, pisanjem punomoći temeljem koje temeljem punomoćnika s Kosova traže uvjerenje o nekažnjavanju, a radi produženja radne dozvole u RH, dakle, neka manja administrativna pomoć.

II. BESPLATNA PRAVNA POMOĆ

1.Podatak o broju korisnika

-PGP Sisak je u 2024.godini primarnu pravnu pomoć pružio u **2257 predmeta**, pružio **3513 savjeta** i to za **1455 stranaka** te sastavio **991 različitih podnesaka** od kojih je samo **20%** pruženo unutar sustava besplatne pravne pomoći Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije (u daljnjem tekstu: MPUDT). Ističemo znatno povećanje za razliku od postotka od oko 6% ranije, a te brojke su narativno relativne, jer zavise od ostalih izvora financiranja.

2.Podaci o izvorima financiranja i iznosima financijskih sredstava koja su nam bila na raspolaganju za provedbu BPP u 2024.g.

- Nakon više godina zagovaranja na javnoj i civilnoj sceni, osigurano je raspisivanje natječaja Ministarstva pravosuđa i uprave, i to 2023.godine, a kojim je predviđeno financiranje za trogodišnje razdoblje od 1.1.2023. do 31.12.2025.g.

PGP Sisak je tijekom 2024.godine provodio program besplatne pravne pomoći, u okviru sustava besplatne pravne pomoći u RH, financiranog od strane MPUDT, uz financijsku potporu od 40.560,00 EUR.

Odluka MPUDT o dodjeli financijskih sredstava za financiranje projekata ovlaštenih udruga i pravnih fakulteta za rad pravnih klinika za pružanje primarne pravne pomoći iz sredstava Državnog proračuna RH za 2024.g. (za drugu godinu provedbe projekata), objavljena na mrežnim stranicama MPUDT, dana 23.5.2024.g. Sredstva su dodijeljena ovlaštenim udrugama i pravnim fakultetima i to za njih 23.

[Odluka o dodjeli financijskih sredstava udrugama i pravnim klinikama za 2024..pdf](#)

-Ugovor o dodjeli financijskih sredstava za provedbu projekta primarne pravne pomoći za 2024. godinu, potpisan je u svibnju 2024.g., te uplata prve rate sredstava na žiro račun Udruge, uslijedila je također u svibnju 2024.g. Druga rata uplaćena je tek u prosincu 2024.g.,

gdje se nisu poštivali rokovi uplate jer su bili vezani za dostavu polugodišnjeg izvješća, koja izvješća su sve udruge na vrijeme dostavile.

-U kolovozu 2024.g. istekao je mandat Povjerenstva za besplatnu pravnu pomoć. Povjerenstvo za BPP osnovano 26.8.2022.g., tijekom 2024.godine nije održalo niti jednu sjednicu Povjerenstva. MPUDT je postupak izbora novog povjerenstva pokrenulo tek na samom kraju godine te isto još uvijek nije izabrano, te smatramo da i ta činjenica znatno utječe na uspješnije funkcioniranje sustava BPP, a time i samog financiranja sustava BPP.

3.Moguće poteškoće na koje smo nailazili u pružanju BPP građanima i kroz suradnju s državnim tijelima nadležnima za sustav pružanja BPP

-PGP Sisak ima dobru suradnju s nadležnim MPUDT, te je PGP Sisak PGP Sisak je unutar 20 godina aktivnog pružanja besplatne pravne pomoći osigurao tri mandata u Povjerenstvu za besplatnu pravnu pomoć. Povjerenstvo za besplatnu pravnu pomoć je osnovano radi praćenje sustava BPP, kao savjetodavno tijelo Ministarstva, a sukladno odredbama čl. 47. Zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći.

-PGP Sisak ima vrlo dobru suradnju i s državnim tijelima nadležnima za sustav pružanja BPP, na svakodnevnoj bazi na način da s nadležnim uredom u SMŽ, svakodnevno razmjenjujemo informacije i podatke u smislu pružanja pomoći građanima radi ostvarivanja prava na BPP. Naime, prije podnošenja zahtjeva za besplatno zastupanje na sudu, nadležni ured za BPP u SMŽ, redovno upućuje stranke u PGP Sisak na savjetovanje, ponekad i na savjetovanje kod naše odvjetnice, a sve u svrhu dobre pripreme za potrebno postupanje kao i radi točnog određivanja pravne stvari, zbog koje stranka moli odobravanje pravne pomoći.

-PGP Sisak također uspostavlja kvalitetan odnos i suradnju s ovlaštenim pružateljima besplatne pravne pomoći te razmjenjuje informacije i potražuje podatke o problemima u radu kroz aktivnu neformalnu platformu „Inicijativu za unaprjeđenje funkcioniranja sustava besplatne pravne pomoći“, koja je osnovana 2016.godine, a danas broji 22 aktivnih članica, koje predstavlja PGP Sisak. Unutar Inicijative za unapređenje funkcioniranja sustava besplatne pravne pomoći u RH, kroz mailing listu zabpp@googlegroups.com cirkulirale su informacije te se pokrenule neke zagovaračke aktivnosti kao što su:

- redovita izvješća te dostava zapisnika sa sjednica Povjerenstva za besplatnu pravnu pomoć, članicama Inicijative,
- koordinacija pri izboru predstavnika ovlaštenih udruga u Povjerenstvo za besplatnu pravnu pomoć tijekom 2021.
- niz zagovaračkih aktivnosti usmjerenih protiv kašnjenja raspisivanja Javnih natječaja za financiranje projektnih prijedloga ovlaštenih pružateljica primarne pravne pomoći protivno zakonskoj regulativi, kašnjenje ugovaranja i isplate, apeliranje na nedovoljne iznose za adekvatno funkcioniranje udruga u svome radu pri pružanju primarne pravne

pomoći, te ukazivanje na neodržavanje sjednica Povjerenstva za besplatnu pravnu pomoć sukladno Poslovniku Povjerenstva za besplatnu pravnu pomoć /tri puta godišnje, a po potrebi i češće/

- inicijativa PGP Sisak u studenom 2024. za povećanje max iznosa sredstava za financiranje udruga iz skupine A / 50.000,00 eura/.

-PGP Sisak je unutar 20 godina aktivnog pružanja besplatne pravne pomoći osigurao tri mandata u Povjerenstvu za besplatnu pravnu pomoć, koje je osnovano kao savjetodavno tijelo Ministarstva, a radi praćenje sustava pravne pomoći.

U ožujku 2019. godine, PGP Sisak je imenovan u Povjerenstvo za besplatnu pravnu pomoć /drugi mandat PGP-a/. U dvogodišnjem mandatu održane su samo tri sjednice /dvije u 2019. i jedna tijekom 2020./; te je ovdje riječ o direktnom kršenju odredbi čl. 5. st. 1. Poslovnika Povjerenstva za besplatnu pravnu pomoć, prema kojem se sjednice sazivaju najmanje tri puta godišnje, a po potrebi i češće.

Po isteku mandata u ožujku 2021. godine bilo je potrebno više od godine i pol da se formira novo Povjerenstvo za besplatnu pravnu pomoć, sa novim mandatarima.

Povjerenstvo za besplatnu pravnu pomoć u novom mandatu osnovano je tek 26. kolovoza 2022. /treći mandat PGP -a/. Isto je održalo četiri sjednice Povjerenstva, od toga jedna tijekom 2022., a tri sjednice tijekom 2023. – 22. rujna, 27. listopada i 14. prosinca.

Ovdje moramo naglasiti kako se ponavlja 2021. godina kada nije održana do ožujka niti jedna sjednica Povjerenstva, te u 2024. također se nastavlja negativan trend – bez ijedne održane sjednice.

Tko zna koji put naglašavamo kako Poslovnik Povjerenstva za besplatnu pravnu pomoć propisuje da se sjednice Povjerenstva održavaju najmanje tri puta godišnje, a po potrebi i češće. Ovdje je riječ o permanentnom kršenju Poslovnika Povjerenstva za BPP, koji propisuje da se sjednice povjerenstva održavaju najmanje tri puta godišnje, a po potrebi i češće. Povjerenstvo je zamišljeno kao nepristrano tijelo, koje mora biti upoznato sa situacijom ovlaštenih pružateljica pravne pomoći na terenu, a kako bi se moglo pratiti stanje i odlučivati o sustavu BPP kroz savjetodavnu ulogu pri MPUDT.

Naime, Povjerenstvo je zamišljeno kao nepristrano tijelo koje mora biti upoznato sa situacijom na terenu ovlaštenih pružateljica besplatne pravne pomoći, kako bi moglo pratiti stanje i odlučivati o sustava besplatne pravne pomoći kroz savjetodavnu ulogu pri Ministarstvu pravosuđa, uprave i digitalne transformacije /u daljnjem tekstu: MPUDT/.

-PGP Sisak je početkom 2024.godine tiskao opširni izvještaj o besplatnoj pravnoj pomoći pod nazivom „Pregled sustava primarne pravne pomoći u Republici Hrvatskoj od 2009. do 2023. godine“, financiran sredstvima MUP RH, a Izvještaj je diseminiran građanima RH u cilju informiranja istih o pravu i načinima konzumiranja prava na besplatnu pravnu pomoć.

<https://www.crpsisak.hr/2024/02/pgp-napisao-i-objavio-izvjestaj-o-primarnoj-besplatnoj-pravnoj-pomoci-u-rh-za-period-od-15-godina-od-donosenja-zakona-2008-do-2023/>

4. Kako ocjenjujemo funkcionalnost trogodišnjeg modela financiranja primarne pravne pomoći, utvrđenog 2023.g., u kontekstu kašnjenja isplate sredstava pružateljima za drugu godinu provedbe projekta.

- Kroz različite instrumente zagovaračkih aktivnosti: iniciranja redovnih sastanaka, oglašavanjem putem tiskanih medija u javnosti /otvorena pisma Ministrima/intervjui članova pojedinih udruga/ te kroz rad Povjerenstva za besplatnu pravnu pomoć kao savjetodavnog tijela Ministarstva osiguran je vidljivi napredak u sustavu besplatne pravne pomoći u dijelu financiranja primarne pravne pomoći kroz promjenu Modela natječajnog ciklusa i uvođenje Modela trogodišnjeg financiranja.

Nakon toliko godina zagovaranja na javnoj i civilnoj sceni osigurano je raspisivanje natječaja Ministarstva pravosuđa i uprave u 2023. god. za trogodišnje razdoblje kojim je osigurano povećanje financijskih sredstava na ime financiranja primarne pravne pomoći, ali koje i nadalje neznatno. Upravo se kroz takav model financiranja, htjela osigurati određena financijska sigurnost, unutar koje bi ovlaštene pružateljice mogle konzistentnije pružati usluge besplatne pravne pomoći i sistematično planirati svoje aktivnosti. Sve navedeno je trebalo imati za posljedicu kontinuitet u njihovom radu, podizanje kvalitete pravnog savjetovanja i u konačnici zadovoljstvo krajnjih korisnika, primatelja primarne pravne pomoći kroz djelotvorno ostvarenje pravne zaštite, međutim u praksi se pokazalo skroz suprotno. Ni u drugoj godini provedbe tj. u 2024.god. nije osiguran kontinuirani nastavak provođenja aktivnosti jer su sredstva tj. prva rata uplaćena tijekom srpnja, a druga tek u prosincu 2024.god.

PGP Sisak je tijekom 2024.godine nastavio raditi na poboljšanju Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći te provedbi istog. PGP Sisak je intenzivirao rad na povezivanju i osnaživanju udruga pružateljica BPP. Aktivnim sudjelovanjem, kao član Povjerenstva za BPP pri MPUDT, ojačali smo ulogu pružateljica BPP. Tijekom studenog 2024.g. pokrenuli smo zagovaračku aktivnost za povećanje najvišeg iznosa financiranja u grupi A u 2025.godini za ovlaštene pružateljice BPP. Isto smo pokrenuli unutar neformalne grupe pod nazivom „Inicijativa za unaprjeđenje funkcioniranja sustava BPP“, te je zamolbu za isto povećanje potpisalo svih 22 članice spomenute Inicijative.

[Zamolba-MPUDT-za-povecanje-iznosa-i-poboljsanje-sustava-bpp-20-11-2024.pdf](#)

Izazovima u cilju poboljšanja sustava besplatne pravne pomoći nema kraja. Naime, Republika Hrvatska ima neke oblike pravne pomoći uređene izvan Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći. U posebnom zakonu uređena je pravna pomoć za tražitelje azila, a odredbe mjerodavne za besplatnu pravnu pomoć sadržane su i u Zakonu o parničnom postupku. Zakon o odvjetništvu predviđa mogućnost da pravnu pomoć *pro bono* pružaju odvjetnici koje angažira Hrvatska

odvjetnička komora. Postoje i brojni sustavi koje su uspostavile organizacije civilnog društva koje se financiraju iz različitih izvora (uglavnom izvan državnog proračuna).

PGP Sisak permanentno naglašava nužnost dodavanja osoba bez državljanstva u popis korisnika BPP u okviru Zakona o BPP-i, a u skladu s Konvencijom o pravnom položaju osoba bez državljanstva iz 1954.g., čl. 16.-pristup sudovima.

Na potrebe izmjene i poboljšanja zakonodavnog okvira ukazala je i Europska komisija, u okviru borbe protiv rasizma i netolerancije Vijeća Europe u Izvještaju za Hrvatsku iz 2012.godine, preporučivši unaprjeđenje Zakona, uz suradnju i dijalog s relevantnim dionicima kako pristup pravdi zbog kompliciranih procedura i visokih troškova ne bi bio uskraćen ranjivim skupinama.

PGP Sisak, kao ovlaštenu pružatelj BPP, sve ove godine uspostavlja kvalitetan odnos i suradnju s ovlaštenim pružateljicama BPP (kontaktira ovlaštene pružateljice, potražuje dostavu podataka o problemima u radu kako u matičnim uredima tako i na terenu), te vrši razmjenu relevantnih informacija kroz aktivnu neformalnu platformu „Inicijativu za unaprjeđenje funkcioniranja sustava BPP“, koja je osnovana 2016.g. i koja danas broji 22 aktivnih članica, koje predstavlja PGP Sisak.

PGP Sisak će inicirati zakonsko normiranje instituta trogodišnjeg financiranja BPP, budući da je za sada isti uveden kao „pilot-projekt“, ali nije normiran Zakonom o BPP.

[INICIJATIVA ZA UNAPREĐENJE FUNKCIONIRANJA SUSTAVA BESPLATNE PRAVNE POMOĆI U RH – NEFORMALNA PLATFORMA! | Projekt Građanskih Prava Sisak](#)

III.PROVOĐENJE PROGRAMA OBNOVE I STAMBENOG ZBRINJAVANJA NA I IZVAN PODRUČJA POSEBNE DRŽAVNE SKRBI ODNOSNO STAMBENOG ZBRINJAVANJA BIVŠIH NOSITELJA STANARSKOG PRAVA KAO I REGIONALNOG PROGRAMA STZB

1.Podaci o broju korisnika koji su nam se obratili vezano za poteškoće u ostvarivanju prava u okviru ovih programa

-PGP Sisak je u 2024.godini zabilježio postupanje u ukupno **45 predmeta stambenog zbrinjavanja**, koji predmeti se odnose kako na područja posebne državne skrbi i potpomognuta područja, tako i na područja izvan posebne državne skrbi, od čega se 30 predmeta odnosi na PPDS; 4 predmeta izvan PPDS-a, te 11 predmeta se odnosi na otkup stanova izvan PPDS-a.

-**Prema podacima MPUGDI**, za područje Sisačko-moslavačke županije u 2024.godini, Plan STZB kojeg donosi MPUGDI, predvidio je:

-**model A** (davanje u najam kuće u državnom vlasništvu)- 0

-**model C** (davanje u najam stana u državnom vlasništvu) – 0

-**model B** (davanje neuseljive obiteljske kuće u drž.vlasništvu i građevnog materijala za obnovu ili rekonstrukciju) - 56 (16 pozitivnih rješenja, 11 negativnih uključujući i obustave)

-**model D** (darovanje građevinskog zemljišta u drž.vlasništvu i građ.materijala za izgradnju obiteljske kuće) - 1 (1 negativno rješenje)

-**model E** (darovanje građ.materijala za obnovu, dogradnju/nadogradnju i završetak obiteljske kuće u vlasništvu korisnika odnosno darovanje građ.materijala za izgradnju obiteljske kuće na građevinskom zemljištu u vlasništvu korisnika) - 37 (11 pozitivnih rješenja, 39 negativnih rješenja uključujući i obustave)

-Model B u Planu STZB je bio predviđen u sljedećim gradovima i općinama: Novska -1; Dvor -6; Hrv.Kostajnica- 1; Topusko-3; Sisak-1; Gvozd-2; Glina-17; Petrinja-10; Donji Kukuruzari-4; Sunja-10 i Hrv.Dubica-1.

-Model D u Planu STZB je bio predviđen samo za Glinu.

-Model E u Planu STZB je bio predviđen u sljedećim gradovima i općinama: Donji Kukuruzari-2; Dvor-4; Glina-5; Gvozd-5; Hrv.Dubica-4; Hrv.Kostajnica-2; Majur 1; Novska-6 i Sunja-8.

-Prema podacima SMŽ, UO za obnovu i STZB, zabilježeno je:

--za **Gvozd**-model E-5 ponuda i 2 realizacije;

-za **Topusko**-model E-nikog na Listi prvenstva; model C-0; model B- 3 ponude, nikog nije bilo na LP i model D-ništa nije došlo

-za **Glinu**-model E-5-nema realizacije/negativni i odustali; model C-0; model B- 24 ponude/6 realiziranih, a ostali odustali i model D-1 ponuda/0 realizirano.

Prema godišnjem planu za stambeno zbrinjavanje za 2024. godinu dostavljen od Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državnu imovinu za područje KŽ/ općinu Vojnić gdje pružamo besplatnu pravnu pomoć, podaci su sljedeći:

A model (davanje u najam stana u državnom vlasništvu) - 9 stambenih jedinica u Vojniću, Kolarić, od kojih je 6 dodijeljeno, 3 su vraćene Ministarstvu na raspolaganje.

E model (darovanje građevnog materijala za obnovu, dogradnju/nadogradnju i završetak izgradnje obiteljske kuće u vlasništvu korisnika, te izgradnju obiteljske kuće na građevinskom zemljištu u vlasništvu korisnika) - 10 građevinskih materijala koji su dodijeljeni.

B model (darovanje neuseljive obiteljske kuće u državnom vlasništvu i građevnog materijala za njezinu obnovu ili rekonstrukciju) - 1 stambena jedinica koja je dodijeljena.

Iz navedenog je vidljivo kako i tijekom 2024.god. na područjima gdje PGP Sisak pruža besplatnu pravnu pomoć zamjetan je deficit stambenog fonda u vidu dodjele stanova /Model C na potpomognutim područjima.

2. Kratki prikaz najčešćih poteškoća s kojima su se susretali korisnici pri ostvarivanju ovih programa

-Bilježimo još uvijek problem neriješenih zahtjeva za STZB na PPDS-u, te primjećujemo da se neki predmeti ne rješavaju dulji niz godina. Npr. stranka **D.M. (25341)** iz Vojnića, iako rješenjem ima utvrđeno pravo na STZB davanjem u najam stana u državnom vlasništvu na području Karlovačke županije, isto još uvijek nije ostvarila. MPUGDI u svom odgovoru ističe da stranka ima prioritet pred ostalima te da nekoliko stanova na području Općine Vojnić je u postupku obnove, no, realizacije još uvijek nema. Također isti problem ima i stranka **S.Ž. (25279)** iz Vojnića, koji također i pored rješenjem utvrđenog prava više godina čeka realizaciju STZB.

-Osim toga poteškoće se odnose na krajnju realizaciju rješenja kojima je utvrđeno pravo, točnije na konačnu realizaciju dodjele stambenih jedinica izvan PPDS, a zbog deficita stambenog fonda-nedostatak stambenih jedinica. Npr. stranka **D.M. (24172)**, kojemu je rješenjem od 10.6.2019. utvrđeno pravo na STZB u Zagrebu (izvan PPDS). Od utvrđivanja prava pa do danas stranke nije dobio stambenu jedinicu, uz objašnjenje tada nadležnog Središnjeg državnog ureda za obnovu i STZB (u daljnjem tekstu: SDUOSZ) da nema raspoloživih stambenih jedinica na području Grada Zagreba te neizvršeno rješenje uvršteno u plan potreba za kupnju stambenih jedinica. Isti predmet još uvijek nije riješen.

-Pored toga zabilježili smo i slučaj stranke **S.B. (16758)**, iz Siska, a čija obitelj je od 2010.g. u najmu stana u Sisku, no, od 2022.godine SDUOSZ pokrenuo postupak provjere korištenja stana, te je sada u tijeku postupak mirnog rješenja spora kod Općinskog državnog odvjetništva u Sisku, ukoliko se ne postigne dogovor uslijedit će tužba radi iseljenja.

-Uz to primjećujemo problem oko otkupa stanova bivših nositelja stanarskih prava, koji su u najmu istih do daljnjeg, zbog nemogućnosti otkupa. Točnije visoke cijene otkupa dovode do toga da korisnici stanova u najmu, uglavnom umirovljenici s minimalnim mirovinama, ne mogu podnijeti teret kako jednokratne tako niti obročne otplate cijene za otkup stana.

3. Poteškoće s propisima, koji se primjenjuju na ovo područje, a napose poteškoće u primjeni Zakona o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima

-PGP Sisak primjećuje da je velik nedostatak u području STZB ograničen rok za podnošenje zahtjeva za STZB. Naime, PGP Sisak se pri svakom otvorenom savjetovanju za izmjenu Zakona o STZB na potpomognutim područjima zalaže za produženje tog roka odnosno za stvaranje mogućnosti da rok bude otvoren tijekom cijele godine.

Isto tako je u praksi sporna primjena čl. 16 st. 7 Zakona o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima gdje po službenoj dužnosti na temelju obavijesti upravno tijelo županije briše s lista prvenstva i prijave za koje podnositelji u roku od tri godine od podnošenja prijave nisu poduzimali nikakve radnje u svrhu ostvarivanja svojih prava, primjerice, izjavio primjedbu, dostavio nove dokaze vezano za bodovanje, postavio upit i tome slično. Narečenom odredbom uopće nisu upoznati podnositelji prijave, tj. isti smatraju ukoliko se

nalaze na LP više ne moraju poduzimati neke druge radnje, već se iz godine u godinu mijenja samo njihov redni broj na LP tj. ne znaju za ovaj ograničavajući rok .

4.Vaše mišljenje o mjerama koje je potrebno primijeniti radi unaprjeđenja ovih programa i načina njihovog provođenja

-Smatramo da se postupci stambenog zbrinjavanja svakako trebaju ubrzati te da postupci odnosno da nadležno Ministarstvo svakako treba pratiti i dinamiku izgradnje stambenih jedinica pa prema tome izrađivati Plan STZB, a da se ne bi događalo kao što je praksa već dugi niz godina da se svake godine gomilaju zahtjevi, da se Liste prvenstva samo proširuju te da se u konačnici riješi vrlo mali i zanemariv broj predmeta.

IV.OSOBE BEZ DRŽAVLJANSTVA

-PGP Sisak je i 2024.godine provodio UNHCR-ov projekt „Prevencija bez državljanstva u Republici Hrvatskoj, cilj kojeg je spriječiti i smanjiti bez državljanstvo u RH kao i rizike od bez državljanstva. Projektom smo **pratili 313 stranaka**, koje čine našu ciljanu skupinu, a koju skupinu čine stranci, Romi, Srbi povratnici, osobe bez državljanstva i u riziku od gubitka državljanstva te tražitelji međunarodne zaštite.

-PGP Sisak je tijekom 2024.godine zabilježio postupanje u **515 pravnih predmeta** osoba bez državljanstva i osoba u riziku od gubitka državljanstva, u okviru kojih predmeta je pružena pravna pomoć u vezi zastupanja, pisanja različitih podnesaka (**272 podneska**), kontaktiranja i koordiniranja s različitim državnim tijelima i institucijama, veleposlanstvima BiH, R.Srbije te pribavljanje različitih dokumenata (**181 različitih dokumenata**).

-U okviru ovog projekta posebna pažnja se pridaje Romima, kao socijalno najugroženijoj skupini u društvu, koja je također vrlo izložena riziku od bezdržavljanstva ili gubitku državljanstva. Istim projektom nastojali smo kroz terenske posjete, izradu i podjelu promotivnih materijala, radom na individualnim predmetima osvijestiti Rome, a i širu javnost o važnosti reguliranja statusnih prava i izdavanja osobnih dokumenata u RH.

-PGP Sisak je radi navedene problematike i tijekom 2024.g. aktivno radio unutar Europske mreže za bezdržavljanstvo (ENSI, kao i okviru Litigacijske grupe ENS-a. O svim predmetima upoznat je i UNHCR te ENS.

-Navedenim skupinama pomažemo oko ishodovanja dokumenata iz zemalja porijekla preko naših suradničkih udruga (Vaša prava BiH, Praxis Srbija te Projekt besplatne pravne pomoći Niš), a sve radi reguliranja statusa u RH, točnije boravka. Pri tome prvo utvrđujemo da li je osoba uopće upisana u knjigu državljana zemlje porijekla, a potom prema mogućnostima idemo na naknadni upis u knjigu državljana te vađenje nužnih i osnovnih dokumenata kao što su izvod iz MK rođenih i uvjerenje o državljanstvu. Budući da dobro surađujemo s Veleposlanstvima/Konzularni odjelima BiH i R. Srbije u Zagrebu i Rijeci, asistiramo oko podnošenja zahtjeva za izdavanje putne isprave, a nerijetko prije samog izdavanja putne

isprave potrebno je provesti verifikaciju jedinstvenog matičnog broja (JMBG), kako bi sve bilo pripremljeno za postupak izdavanja putne isprave. Takvi postupci zahtijevaju vrijeme, a i financijska sredstva, gdje većinom i financijski pomažemo korisnicima.

Tijekom 2024.g. nešto su se promijenile okolnosti za osobe koje nikad nisu imale identifikacijski dokument zemlje porijekla (npr. samo su rođene u toj zemlji ili su rođene u RH ili drugdje, a po roditeljima tj. po porijeklu pripadaju toj zemlji), te su Veleposlanstva prihvatila mogućnost da takve osobe uz prisustvo dvaju kvalificirana svjedoka, koji imaju državljanstvo predmetne zemlje, podnesu sve potrebne zahtjeve.

Po ishodovanju potrebnih dokumenata pomažemo i nadalje korisnicima oko podnošenja zahtjeva za privremeni boravak, stalni ili dugotrajno boravište pratimo predmete te pružamo i nadalje pravnu pomoć oko ulaganja eventualnih pravnih lijekova (npr. određeni broj zahtjeva biva odbijen).

Naglašavamo **problem dugotrajnog privremenog boravka** za nekolicinu naših slučajeva, koji se zbog siromaštva i nedostatka sredstava za uzdržavanje, nalaze dugi niz godina na privremenom boravku, neki slučajevi čak deset i više godina. Privremeni boravak nije trajno rješenje jer te osobe ne mogu ostvarivati sva druga prava u RH, a koja prava im kao čovjeku i građaninu trebaju pripadati ako žive dugi niz godina u RH, kao što su npr. socijalna prava, pravo na zdravstveno osiguranje. Iste osobe do stalnog boravka ili dugotrajnog boravišta ne mogu doći jer ih trajno u tome sprječava nedostatak sredstava za uzdržavanje, gdje neke osobe uopće nemaju primanja, a druge imaju vrlo mala primanja ispod cenzusa potrebnog kao uvjet za odobrenje stalnog boravka. Uz to ističemo pojavu dvostrukih kriterija u vezi cenzusa, npr. primanje takvih osoba je nedostatno (prenisko) za odobravanje stalnog boravka dok je isto to primanje previsoko kod otpisa duga za zdravstveno osiguranje. Naime, osobe na privremenom boravku, osim privremeni boravak iz humanitarnih razloga, obvezne su plaćati doprinose za zdravstveno osiguranje, što one nemaju otkud te isto stvara dug. Za isti dug postoji mogućnost podnošenja zahtjeva za otpis dugovanja, temeljem odredbi čl. 148.st.4. Općeg poreznog zakona, u čemu u potpunosti pružamo pravnu pomoć takvim strankama. Dakle, **problem** doprinosa za zdravstveno osiguranje i **problem nastanka dugovanja** na ime tih doprinosa, još je jedan dodatni problem koji prati strance u RH.

Takav nam je slučaj naše stranke **D.R. /27269/ iz Gvozda**, državljanka BIH koja se u RH nalazi na 15 privremenom boravku, uživateljica je obiteljske mirovine u iznosu od 170 eura i posjeduje dug na ime neplaćenih doprinosa za zdravstveno osiguranje iz razloga nemogućnosti plaćanja i ugroze egzistencije. Za istu su pokrenuta dva paralelna postupka, postupak za reguliranje stalnog boravka i trajno nastanjenog stranca u RH sukladno čl. 79 st. 1 Zakona o kretanju i boravku stranaca /NN 53/9122/92,26/93 i 29/94/, te se za ovaj potonji postupak podnio zahtjev ESLJP dana 24.srpnja 2024.god. /Više kod negativnih primjera iz prakse/.

Također ističemo da i nadalje postoji problem nakon odobravanja privremenog boravka, kada su takve osobe dužne javiti se u roku od 8 dana po odobrenju boravka u Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (HZZO), a radi reguliranja zdravstvenog osiguranja. Naime, prema

odredbama čl.7. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca (NN 80/13; 15/18; 26/21 i 46/22), stranac stječe prava i obveze iz obveznog zdravstvenog osiguranja pod uvjetom da je **prethodno jednokratno uplatio** doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje na najnižu osnovicu za obračun doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, i to od dana prestanka ranijeg statusa osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju ili od dana prestanka osiguranja u drugoj državi koje osiguranje se ubraja u staž osiguranja u skladu s propisima Europske unije, odnosno međunarodnim ugovorom, a najduže za razdoblje od 12 mjeseci.

Nerijetko naši korisnici nisu imali ranije zdravstveno osiguranje i obvezni su jednokratno uplatiti određeni novčani iznos za sam ulazak u sustav zdravstvenog osiguranja, a koji jednokratni iznos sada stoji oko 1.000,00 EUR-a, što oni nemaju, a ukoliko to ne uplate nemaju zdravstveno osiguranje te u konačnici to za posljedicu ima nemogućnost produženje privremenog boravka nakon prve godine boravka.

Negativni primjeri iz prakse:

D.R.(25210), iz Gvozda, stranka je već 15 godina na privremenom boravku. Državljanica je BiH, u RH živi od 1981.g., kada se udala za svog supruga s kojim je 1995.g. izbjegla iz RH, vratila se u RH 2009.g. te od tada ima reguliran privremeni boravak. Po isteku pete godine privremenog boravka podnijela je zahtjev za stalni boravak (2014.g.) te je odbijena iz razloga nedostatnih sredstava za uzdržavanje. Osim toga stranka iako ima obiteljsku mirovinu, u obvezi je plaćati doprinose za zdravstveno osiguranje, koji doprinosi iznose oko 79 EUR mjesečno. Obiteljska mirovina stranke iznosi oko 170 EUR, te su u postupku traženja stalnog boravka njena sredstva nedostatna, a kod otpisa duga na ime doprinosa za zdravstveno osiguranje njena sredstva prelaze cenzus koji omogućava otpis duga (dvostruki kriteriji). Novi zahtjev za stalni boravak stranka je ponovno podnijela 2020.godine i trenutno se vodi postupak pred Ustavnim sudom RH po uloženoj ustavnoj tužbi (2/2023.g.). Usporedo s tim stranke je podnijela i zahtjev za izdavanje deklaratornog rješenja o pravu na stalni boravak (u 3/2021.g.), pozvala se na odredbe čl. 79.st.1.Zakona o kretanju i boravku stranaca (NN 53/91), jer je 1991.g. imala prebivalište u RH. Stranka u 4/2024. zaprimila Odluku Ustavnog suda, kojom je ustavna tužba odbijena i u 7/2024.g. podnesena je tužba Europskom sudu za ljudska prava.

Osim toga stranka ima brojnih problema oko duga na ime doprinosa za zdravstveno osiguranje, radi čega ima ovrhu na mirovini i postupak otpisa duga na ime doprinosa za zdravstveno osiguranje, vezano za obadva postupka u rijeku su upravni sporovi pred Upravnim sudom u Zagrebu.

Stranka se nalazi u veoma teškoj situaciji jer je egzistencijalno ugrožena, narušeno je njezino dostojanstvo te svakako i ljudska prava kao starije osobe. Vođenje odnosno produžavanje privremenog boravka toliki niz godina (15 godina) je samo produžetak agonije jer je to zapravo besperspektivnost odobrenih humanitarnih boravaka te u takvom statusu ne može doživotno živjeti bez da ikad regulira stalni boravak i hrvatsko državljanstvo. Osim toga stranka svake godine mora produžavati privremeni boravak, plaćati upravne pristojbe za isto te plaćati

doprinosi za zdravstveno osiguranje. U svemu tome stranka kao starija i boležljiva osoba ne može ostvarivati bilo kakva socijalna prava. Predmet ove stranke ukazuje na kontinuiranu diskriminaciju iz razloga dugotrajnosti privremenog boravka, više od 15 godina, ali također ukazuje i na potrebu konkretne izmjene Zakona o strancima, glede ovakvih slučajeva.

15 godina na privremenom boravku - mit ili stvarnost?

Z.S. (15270) iz Petrinje, stranka je državljanka BiH, te je već 13 godina na privremenom boravku u RH. Stranka je korisnica obiteljske mirovine u iznosu od oko 80,00 EUR. Živi u kući koja joj je ostala iza pok.supruga. Kuća je oštećena od potresa te je stranka od potresa pa sve do prošle godine živjela u kontejneru na adresi kuće. Od 2/2024.g. stranka je smještena u privremenom naselju u Petrinji (ul.R.Hercega). Stranka je bolesna, pod stalnom kontrolom-karcinom dojke. Stranka je u obvezi plaćati doprinose za zdravstveno osiguranje u iznosu od oko 70,00 EUR, što za nju predstavlja veliki izdatak. Stranka, iako je već 12 godina na privremenom boravku zbog sredstava za uzdržavanje nema uvjet za podnošenje zahtjeva za stalni boravak. Nalazi se u besperspektivnoj situaciji te je jedan od slučajeva dugotrajnog privremenog boravka.

Pozitivni primjeri iz prakse:

H.S.(11930) iz Petrinje, državljanka BiH, koja je bila 12 godina na privremenom boravku te je kao član obitelji-supruga, dobila najam stana kroz stambeno zbrinjavanje. Stan je nastradao u potresu krajem 2020.g. te je 2024. dobila drugi zamjenski stan u najam, tako da je riješila stambeno zbrinjavanje. Stranka je ostvarila pravo na obiteljsku mirovinu iza supruga te je ispunila uvjet sredstava za uzdržavanje i odobreno joj je dugotrajno boravište 9.2.2024.g., ishodovala dozvolu boravka koja vrijedi do 9.2.2029.g. Stranka je jedan od rijetkih pozitivnih primjera dugotrajnog privremenog boravka, koja je uspjela regulirati dugotrajno boravište.

-Primitak u hrvatsko državljanstvo:

PGP Sisak 2024.g. također ima zabilježeno i prati **49 slučajeva** primitka u hrvatsko državljanstvo, uglavnom naturalizacijom.

-Vezano za iste predmete zabilježili smo slučajeve stranaka **M.N. (15169) iz Siska**, državljanin BiH, *rođen 1988.g. u Sisku*, pripadnik je romske nacionalne manjine, te sve do svoje 24. godine nije imao nikakav status u RH. Stranka je nakon PB, 2016. regulirao stalni boravak, a potom je 2022.g. podnio zahtjev za primitak u hrvatsko državljanstvo, koji mu je odobren u 10/2024.g. Stranka iako je mlađa osoba, bez naše pomoći i suradnje s udrugama iz BiH, ne bi uspio ishodovati svu nužnu dokumentaciju i to više puta, za reguliranje nužnih boravaka u RH, putne isprave, otpusta iz državljanstva BiH, a potom i primitka u hrvatsko državljanstvo. Iako ovaj primjer ima pozitivan ishod što se tiče reguliranja državljanstva ipak istim primjerom ukazujemo na činjenicu da je stranka potrošio više od deset godina na reguliranje statusa u Hrvatskoj, tijekom kojih godina se nije mogao školovati, raditi niti ostvarivati bilo kakva prava u RH, što vrlo loše utječe na

mladog čovjeka. Isto tako ukazujemo na složenost ovakvih postupaka no, dajući nadu da se uz podršku pravne pomoći može doći do sretnog završetka.

B.B. (23212; 28191), iz Rijeke, stranka je državljanka R.Srbije, pripadnica je romske nacionalne manjine, u 7/2021.g. joj je odobren stalni boravak, no, nije imala putnu ispravu te smo joj pomogli oko ishodovanja dokumenata iz Srbije, a i ishodovanja putne isprave. Stranka je početkom 2023.godine podnijela zahtjev za primitak u hrvatsko državljanstvo te joj je u 8/2024.g. odobren primitak u hrvatsko državljanstvo. Stranka je jedan od primjera osobe koje zbog neposjedovanja identifikacijskih dokumenata zemlje porijekla (R.Srbije) nije mogla ishodovati putnu ispravu, a koja joj je bila nužna za stalni boravak, a i za primitak u hrvatsko državljanstvo, te smo joj pomogli oko ishodovanja istog.

S.G.(14336) iz Vojnića, stranka je državljanin BIH, zahtjev za stjecanje hrvatskog državljanstva Republike Hrvatske po osnovu boravka u RH podnijela je u veljači 2020.god. Koncem 2023.god. zaprimila je zajamčenje, biti će primljen u HD ako bude otpušten iz državljanstvo BIH, ili ako dostavi dokaz da će dobiti otpust iz dosadašnjeg državljanstva ako bude primljen u državljanstvo RH. U veljači 2024.god. stranka zaprima Rješenje MUP-a kojim se S.G. prima se u državljanstvo RH. U provedenom postupku je utvrđeno da stranka udovoljava pretpostavkama za stjecanje HD iz čl. 8 st. 1 Zakona o hrvatskom državljanstvu.

M.O. (27933) iz Novske, stranka je državljanin R.Srbije i R.Kosovo, stranka od početka 2019.g. vodi postupak za primitak u hrvatsko državljanstvo, s tim da je dobio otpust iz državljanstva R.Srbije, no, otpust iz kosovskog državljanstva ne može dobiti iako je dva puta pokušavao riješiti isto. Nakon isteka prvog zajamčenja, uspjeli smo uz pomoć saborskog zastupnika V.Kajtazija stranci pomoći oko produženja zajamčenja, novo zajamčenje vrijedi od 25.8.2023-25.8.2025.g.

Kako stranka nikako ne može dobiti otpust iz kosovskog državljanstva niti nakon produženja zajamčenja, to predstavlja velik problem te je stranka dao izjavu kod policije da moli primitak u hrvatsko državljanstvo po odredbama članka 8.st.3.Zakona o hrvatskom državljanstvu, koje propisuju da ako strana država ne dopušta otpust ili za otpust postavlja pretpostavke kojima se ne može udovoljiti, dovoljna je izjava osobe koja je podnijela zahtjev da se pod pretpostavkom stjecanja hrvatskog državljanstva odriče stranog državljanstva. Izjava je dana u 4/2024.g.

Kako je stranka dva puta po uputi Ambasade Kosova prikupljao potrebnu dokumentaciju s Kosova, a što zahtijeva i vrijeme i financijska sredstva te mu nakon toga Ambasada nije htjela niti zaprimiti zahtjev, to se PGP Sisak obratio Ambasadi, tražeći pojašnjenje, no, njihov odgovor je da stranka nije imao svu potrebnu dokumentaciju. Nakon toga se PGP Sisak obratilo policiji u Novskoj, no, nismo dobili nikakav odgovor. Kako je stranka uz sve to dosta bolestan, to smo se ponovno obratili saborskom zastupniku V.Kajtazi, a isto tako i MUP RH, no, do danas predmet nije riješen. Smatramo da MUP ovaj predmet može riješiti i zatvoriti temeljem odredbi čl. 8.st.3.Zakona o hrvatskom državljanstvu (nemogućnost pribavljanja otpusta iz državljanstva R.Kosovo).

-Primjeri osoba bez državljanstva:

PGP/CRP Sisak, S. i A. Radića 6/5, 44000 Sisak, Hrvatska
tel.: + 385 44 571 752; 0800 200 098 | fax: +385 44 521 292
e-mail: pgp-sisak@crpsisak.hr | web: crpsisak.hr, moja-prava.info, romismz.info

-**X.K. (23404), iz Rijeke**, rođen 1998. u Zagrebu, stranka je osobe bez državljanstva te od 2001.g. ima reguliran privremeni boravak s povremenim prekidima. Stranka trenutno ima uredno produžen privremeni boravak. Stranka zbog godina starosti ne može ostvariti naknadni upis u KD R.Srbije, temeljem porijekla roditelja. Prema tome stranka nema državljanstvo niti jedne države. **Stranka je u 4/2024.podnio zahtjev za konvencijsku putnu ispravu za osobe bez državljanstva**, Obrazac 10a, a temeljem Konvencije o pravnom položaju osobe bez državljanstva iz 1954.godine, što je nadležna policijska uprava vrlo teško prihvatila odnosno stranka je nekoliko puta javljao se istoj radi podnošenja zahtjeva. Zahtjev još uvijek nije riješen.

S.B. (10912), iz Zagreba, osobe bez državljanstva i bez rodnog lista, pripadnik je romske nacionalne manjine, rođen je u Slavonskom Brodu, ali nije upisan u maticu rođenih. Stranka ima pisani dokaz (uvjerenje) da nije niti državljanin R.Srbije. Stranka je na temelju izjave o identitetu uz dva svjedoka podnio prvi zahtjev za privremeni boravak. Stranka je u braku s hrvatskom državljanicom, s kojom ima šestero djece-svi hrvatski državljani. Stranka je više od pet godina na privremenom boravku te je 1.2.2022. podnio zahtjev za odobravanje dugotrajnog boravišta, koji je odbijen zbog nedostatka sredstava za uzdržavanje, vezano za isti predmet pokrenut je upravni spor u 6/2024., koji još nije riješen.

Osim toga stranka je krajem 10/2024.g. podnio i zahtjev za izdavanje konvencijske putovnice, sukladno Konvenciji o pravnom položaju osoba bez državljanstva iz 1954, a isto tako i sukladno odredbama čl.9.st.1. Zakona o strancima (NN 133/2020, a koje odredbe propisuju da se putna isprava za osobe bez državljanstva može izdati osobi bez državljanstva pod uvjetima utvrđenim Konvencijom o statusu osoba bez državljanstva od 28. 9. 1954., ako ima odobren privremeni boravak, dugotrajno boravište ili stalni boravak.

-PGP Sisak je tijekom lipnja 2024.g. PGP Sisak pokrenuo je inicijativu vezanu za određivanje osobnog identifikacijskog broja (OIB-a) djeci bez državljanstva. Naime, u praksi smo naišli na problem određivanja/dodjele OIB-a djeci bez državljanstva ili neutvrđenog državljanstva. To su djeca koja nemaju državljanstvo niti jedne države, nevidljiva su za sustav, te nemaju niti jedan važeći identifikacijski dokument, a ponekada niti rodni list! Oni su nevidljivi za društvo, te ograničeni u ostvarivanju svojih ljudskih prava i sloboda kao što su upisi u vrtiće, osnovno obrazovanje, pravo na ostvarivanje stipendija, pravo na zdravstvu zaštitu, socijalnu skrb i slično. 21.lipnja 2024.g. zaprimili smo od MUP-a, Uprave za imigraciju, državljanstvo i upravne poslove odgovor kako MUP nije u mogućnosti odrediti OIB osobama koje nemaju reguliran status u RH, odnosno prije prijave boravišta.

-PGP Sisak je 2017.g. započeo intenzivan rad na borbi protiv bezdržavljanstva te slijedom toga u 6/2019.g. osnovao Koordinaciju za bez državljanstvo u RH. Cilj osnivanja iste i održavanja prvog sastanka bio je uspostavljanje oblika buduće suradnje u vezi rješavanja problematike bez državljanstva, podizanja svijesti i razmjene informacija o ovoj problematici. Drugi sastanak Koordinacije održan je u 10/2020.g. Uslijed nastupa posljedica Covid 19 te razornog potresa na području SMŽ, došlo je do prekida u radu Koordinacije. Nastavak rada Koordinacije za bez državljanstvo uslijedio je ove godine te je treći sastanak iste održan 11.11.2024.g., koji

sastanak je smo potvrda nastavka rada iste, a nadalje će najvažniji zadatak iste biti ozakonjenje postupka radi utvrđivanja bez državljanstva.

<https://www.crpsisak.hr/2024/11/koordinacija-za-bezdržavljanstvo-u-republici-hrvatskoj-pgp-a-sisak/>

Moramo istaknuti i jedan primjera iz Naše prakse, a nije jedini gdje je stranka **A.S. (27375)** iz Rijeke zbog dugotrajnosti postupka utvrđivanja bezdržavljanstva i prije reguliranja njezina statusa u RH, nažalost, preminula. Ista je cijeli svoj životni i radni vijek provela u Republici Hrvatskoj kao osoba nevidljiva za društvo i bez osnovnih ljudskih prava.

[U spomen na našu stranku koja je umrla bez državljanstva, a većinu života je provela u RH, i to cijeli radni vijek radeći u cirkusu | Projekt Građanskih Prava Sisak](#)

V. UJVTI I OCJENE ZA NAŠEA DJELOVANJE KAO UDRUGE CIVILNOG DRUŠTVA U 2024.g.

Prepreke u radu-dostupnost sredstava, administrativne prepreke, suradnja s JLRS i tijelima državne uprave, sudjelovanje u postupcima donošenja propisa i sl.

-PGP Sisak osjeća posljedice smanjenja sredstava u smislu nedostatka adekvatnih sredstava EU i nacionalnih natječaja, koji se tiču promocije i zaštite ljudskih prava, te tako PGP Sisak od ulaska RH u EU, nije imao niti jedan adekvatan europski projekt, a što smo prije ulaska u EU imali.

-PGP Sisak pozitivno ocjenjuje novi model trogodišnjeg financiranja BPP, no, iako smo se nadali da će istim biti ubrzana isplata novčanih sredstava ovlaštenim pružateljicama primarne pravne pomoći, osobito u drugoj godini provedbe trogodišnjeg modela financiranja tj. u 2024.g., opet ukazujemo na činjenicu da su sredstva uplaćena u lipnju 2024.g., tako da to stvara problem za djelovanje.

-Osim toga smatramo da je većina natječaja previše birokratizirana, tako da udruge puno vremena troše na samu administraciju, a ne na kvalitetnu provedbu programa.

-Što se tiče JLRS, iz vlastitog iskustva, ističemo da iste sve manje i manje sredstava odvajaju za civilno društvo. PGP Sisak od Grada Siska i SMŽ nije tijekom 2024. godine zaprimio niti 1 euro financijske potpore, a od Općine Vojnić je zaprimio 3.000,00 EUR, tako da JLRS vrlo neznatno i nedovoljno pomažu financiranje rada udruga. PGP Sisak je na području SMŽ jedini ovlašten pružatelj BPP, te bi financiranje iz sredstava lokalne i regionalne samouprave trebalo biti obveza, a ne mogućnost.

VI.AZIL

1.Poteškoće vezane uz pitanja azila i migracija u 2024.g. te poteškoće na koje smo naišli u pružanju pravne pomoći iregularnim migrantima i osobama s odobrenom MZ

2.Problemi vezani uz pristup i/ili komunikaciju s iregularnim migrantima i tražiteljima MZ smještenim u prihvatne centra u Ježevu, Trilju i Tovarniku

3.Zapažanja i preporuke koje mogu unaprijediti postojeći sustav, odnosno doprinijeti rješavanju uočenih problema (koji se odnose na europski sustav azila i nacionalno djelovanje)

4.Ocjena našeg djelovanja kao OCD u 2024

-PGP Sisak se **prioritetno ne bavi predmetima međunarodne zaštite, no, kroz svoj rad** tijekom 2024.godine, PGP Sisak je zabilježio **28 predmeta** vezano za postupak odobrenja međunarodne zaštite (u daljnjem tekstu: MZ), od toga **3 zastupanja** u postupku odobrenja MZ pri Upravnom sudu u Zagrebu, te **1 predmet** pravnog savjetovanja u postupku povratka/ograničenje slobode kretanja, kao ovlašteni pružatelj BPP s Liste MUP RH. U 2024.godini, u odnosu na prethodne godine, primijetili smo porast poziva, mailova i samog angažmana u postupku odobrenja MZ pri Upravnom sudu u Zagrebu. Aktivnosti iz ovog područja provodili smo s Prihvatilištem za tražitelje MZ u Zagrebu, Prihvatnom centru za strance u Ježevu te s mjesno nadležnim Upravnim sudom u Zagrebu.

-Kroz neformalnu Koordinaciju za integraciju (u daljnjem tekstu: KZI) organiziran je i održan sastanak u MUP dana 6.11.2024.g. u cilju povratka organizacija civilnog društva u Porin. MUP je istaknuo da će ozbiljno razmisliti o mogućnostima, koje mogu ponuditi u vidu prostora ili alternativnih rješenja za povećanje vidljivosti udruga s tražiteljima azila u prihvatilištu kao i mogućnost da KZI organizira redovite sastanke radi razmjene informacija (bar jednom godišnje).

-PGP Sisak je u drugoj polovici 2024.godine jednom mjesečno obilazio korisnike Prihvatnom centra za strance u Ježevu, gdje smo pristupali radi informativnih razgovora s tražiteljima MZ, vršili uvid u spise njihovih predmeta te radi potpisivanja punomoći za zastupanje.

-Kroz svoj rad u ovoj problematici primijetili smo da su odluke upravnih sudova u ovim predmetima negativne, da stranke nemaju perspektivu glede takvih postupaka. Osim toga zamijetili samo da većina tražitelja MZ ističe da nisu bili zadovoljni izrečenim mjerama ograničenja kretanja, što su isticali kao povredu ljudskih prava tj. prava na slobodu kretanja. Također smo primijetili deficit tečajeva hrvatskog jezika, što je velika prepreka za integraciju tražitelja MZ u hrvatsko društvo. Primijetili smo i izoliranost pri druženju na način da se žene iz iste skupine druže samo između sebe jer nemaju povjerenja u sklapanju novih poznanstava.

-PGP Sisak u sklopu dvogodišnjeg projekta DIDI: dvosmjerna i dinamična integracija, je u 6/2024.g. organizirao zajedničko druženje sa 20 korisnika u svrhu ekonomskog i emocionalnog osnaživanja osoba s odobrenom MZ, a u 11/2024.g. proveli smo aktivnost tj. radionicu na temu: Priprema za tržište rada, te smo na taj način htjeli povezati ciljane skupine na našem području kao i pružiti im podršku u daljnjoj integraciju u naše društvo.

U Sisku, 14.1.2025.g.

